

Pokyny pro citace a úpravu poznámkového aparátu v kvalifikačních pracích a publikacích ÚDKU UK

Poznámky v textu vkládejte v programu Word pomocí příkazů **Reference** a **Vložit pozn. pod čarou**, čímž budou čísla poznámek v textu i pod čarou automaticky zařazena v podobě horního indexu. Poznámky vkládejte vždy za interpunkci (příklad: „...za intrpunkci“.²⁵)

V textu (nikoliv v citacích a poznámkách) pokud možno rozepisujte slovy čísla od 1 do 9, čísla dvojmístná a vícemístná pište číslicemi. Uvozovky použijte v následující podobě: „Damoklův meč“, po počáteční a před závěrečnou závorkou nedělejte odklep (takto). Podobně v rozmezí letopočtů se nedělají odklepy u „dlouhého“ spojovníku. Správná varianta: 1526–1740. Odklepy se naopak vkládají ke spojovníkům mezi jména spoluautorů (spolueditorů) v bibliografii či mezi místa vydání publikace. Příklady: Andrea Steckerová – Štěpán Vácha; Berlin – Köln – Opladen 2014.

Zkratky

V poznámkách užívejte následující zkratky:

číslo – č.

číslo katalogu – č. k.

editor – ed.

editoři – eds.

folio – f.

Herausgeber, herausgegeben (von) – Hg., hg.

inventární číslo – inv. č.

karton – kart.

recta – r.

redaktor – red.

rukopis – rkp.

signatura – sign.

sloupec, sloupce – sl.

srovnej – srov.

Strana, strany – s.

versa – v.

vydavatel – ed.

vydavatelé – eds.

Závěrečný seznam použitých a citovaných zdrojů v kvalifikačních pracích je strukturován podle charakteru práce. Zásadní pořadí, v němž jsou zdroje citovány (vždy alfabetycky, nikoliv chronologicky!) je následující:

1/ Archivní (nevydané) prameny,

2/ vydané prameny (edice),

3/ bibliografie (sekundární literatura),

4/ elektronické zdroje (tj. zdroje dostupné pouze v elektronické podobě).

Vzory citací

A. Sekundární literatura

Citace bibliografických údajů v poznámkách u statí a v záhlaví katalogových hesel uvádějte zásadně ve zkrácené podobě včetně dodržení uvedené interpunkce. Plná citace

bude uvedena v závěrečné bibliografii. Místa vydání uvádějte vždy podle originálního vydání: Prag, Paris, Wien, nikoli tedy: Praha, Paříž, Vídeň (ale „Prague“ např. u knihy vydané anglicky v Praze, pokud je tam místo vydání v této podobě opravdu uvedeno).

Při citaci prací a katalogů vydaných v témže roce se jednotlivé položky označují velkými písmeny od A dále:

Kat. Praha 2001A; Kat. Praha 2001B; Preiss 1963A; Preiss 1963B, Preiss 1963C...

Při citaci více děl jednoho a téhož autora se práce uvádějí v chronologickém pořadí:
Kroupa 1986; Kroupa 1990...

Při opakování autora i díla v bezprostředně následující poznámce:

¹ Gombrich 1992, s. 15.

² Tamtéž, s. 219–220.

U úplných citací se uvádějí zásadně:

- jména autorů, editorů a dalších původců v pořadí křestní jméno a příjmení, iniciály vždy rozepisujte,
- tituly článků, studií, kapitol a dalších dílčích textů nekurzivně,
- tituly monografií, sborníků, katalogů, neperiodických a periodických publikací kurzivou, a to včetně podtitulů,
- číslice nebo slovní údaj označující pořadí, svazek, díl, číslo a ročník periodika atp. nekurzivně,
- název edice, knihovny, ediční řady atp. za místem a datem vydání, v závorce, po rovnítku, nekurzivně,
- uvnitř odkazu oddělují části citace pouze čárky a dvojtečky (s jedinou výjimkou: pokud je tečka součástí názvu citované publikace, resp. pořadové číslice), tečka se píše pouze na konci citace; tj. čárku uvádějte mj. před místem vydání, za pořadovým číslem ročníku periodika atp.,
- odkaz na zkráceně citovaný titul v závěrečném seznamu bibliografie velkými písmeny (verzálkami).

Pokud není uvedeno místo vydání, pak: b. m., pokud není uvedeno datum: b. d.
Stránkový rozsah se uvádí zásadně čísla stránek nebo sloupců (s. 67–96), nikoliv tedy: s. 67n., s. 67nn, s. 67ff atp. Mezi čísla stran (sloupců) se vkládá „dlouhý“ spojovník bez odklepů (s. 67–96), nikoliv „krátká“ pomlčka (s. 67-96, s. 67 - 96 atp.).

Bibliografické údaje tam, kde odkazujete na více titulů, uvádějte zásadně v chronologickém pořadí podle data vydání; jednotlivé údaje od sebe oddělujte středníkem.

Zdroje, u kterých není uveden autor (nejčastěji glosy a články v denním tisku) se citují pod (zkráceným) názvem, případně incipitem.

Vícenásobné vydání jedné práce se označuje pořadovou číslicí za rokem vydání:

ŠMAHEL 1985

František Šmahel: *Husitská revoluce I. Doba vymknutá z kloubů*, Praha 1985².

A1. Monografie

v poznámce pod čarou:

Hlinomaz 2003, s. 186–188.

v seznamu bibliografie:

HLINOMAZ 2003

Milan Hlinomaz, *Klášter premonstrátů Teplá: Přehled dějin duchovního fenoménu Tepelska*, Karlovy Vary 2003 (=Malé karlovarské monografie, sv. 2).

A2. Článek v periodiku

v poznámce pod čarou:

Soutěžní návrhy 1901, s. 4; Šmahel 1998, s. 253.

v seznamu bibliografie:

SOUTĚŽNÍ NÁVRHY 1901

Soutěžní návrhy na pomník M. Jana Husa v Praze, *Národní listy* 41, 1901, č. 16 (17. 1.), s. 3–4.

ŠMAHEL 1998

František Šmahel, Počátky pražského obecného učení: Kritické reflexe k jubileu jednoho „národního monumentu“, *Český časopis historický* 96, 1998, s. 250–261.

A3. Studie v neperiodické publikaci, kapitola v kolektivní monografii, sborníku atp.

v poznámce pod čarou:

Kroupa 1991, s. 132–133; Moraw 1994, s. 127.

v seznamu bibliografie:

KROUPA 1991

Jiří Kroupa, František Antonín Grimm a Niccolò Salvi (Starý a nový římský vkus ve 30. letech 18. stol.), in: *Barokní umění a jeho význam v české kultuře: Sborník symposia, které pořádala Národní galerie v Praze k připomenutí osobnosti a díla Oldřicha J. Blažička ve dnech 11. a 12. prosince 1986*, Praha 1991, s. 129–133.

MORAW 1994

Peter Moraw, Das Mittelalter (bis 1469), in: *Deutsche Geschichte im Osten Europas: Schlesien*, hg. von Norbert Conrads, Berlin 1994, s. 28–326.

A4. Kvalifikační a příbuzné práce

Tištěné: Citujte stejně jako monografie.

Netištěné, respektive publikované pouze elektronicky: citujte stejně jako monografie, avšak s vyznačením, o jakou kvalifikační práci se jedná a na jaké škole byla obhájena.

v poznámce pod čarou:

Macurová 2015, s. 39–56.

v seznamu bibliografie:

Zuzana Macurová, *Stavební a umělecké aktivity benediktinského kláštera v Rajhradě v 18. století*, disertační práce, Masarykova univerzita, Brno 2015, cit. dle: <https://theses.cz/id/1srhkc?info=1;isshlret=v%3B;zpet=%2Fvyhledavani%2F%3Fsearch%3Dv%26start%3D92> (poslední návštěva 30. 6. 2020).

A5. Katalogová hesla

v poznámce pod čarou:

Kat. Praha 1993, s. 118–121, č. k. III/1.13 (autor hesla Pavel Preiss).

v seznamu bibliografie:

KAT. PRAHA 1993

Artis pictoriae amatores: Evropa v zrcadle pražského barokního sběratelství, ed. Lubomír Slavíček, Praha 1993.

B. Prameny vydané

v poznámce pod čarou:

CDB V-2, s. 181–182, č. 591; Chrudimsko 2017, s. 566–673.

v seznamu vydaných pramenů (edic):

CDB V-2

Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae V-2, eds. Jaromír Šebánek – Saša Dušková, Prae 1981.

CHRUDIMSKO 2017

Chrudimsko: Soupis poddaných podle víry z roku 1651, eds. Lenka Matusíková – Alena Pazderová, Praha 2017.

C. Prameny nevydané (archivní)

v poznámce pod čarou:

Při citacích nevydaných pramenů uveďte nejdříve původní titul, případně charakteristiku a klasifikaci dokumentu (u dopisu odesílatele, příjemce a místo vzniku), dataci nebo časový rozsah a paginaci [hypotetické nebo sekundárně zjištěné údaje v hranaté závorce], dále plný název archivu, jeho sídlo, případně sídlo pracoviště, název a označení fondu či sbírky, inventární číslo, signaturu, případně jakýkoliv další pořádací symbol či údaj umožňující přesnou identifikaci pramene a jeho vyhledání.

Dopis Bohuslava Balbína Jiřímu Středovi, Litoměřice [září 1652], f. 3r., Moravský zemský archiv Brno, E 28, Jezuité v Olomouci, sign, P 3/9.

Inventář sbírky obrazů Jana Václava Straky z Nedabylic, opis, Praha 1715, nefol., č. 345, Archiv Národní galerie v Praze, Pražská malířská bratrstva, inv. č. AA 1217/I-66.

Inventarium fundi instructi, [Litoměřice] 16.–27. 6. 1734, Státní oblastní archiv Děčín, pracoviště Litoměřice, Biskupský archiv, sign. BL 184/7, kart. 234.

v seznamu nevydaných (archivních) pramenů:

citační údaj v pořadí: oficiální název archivu – fond (sbírka) – eventuelně další upřesňující údaj dle potřeby:

Státní oblastní archiv Třeboň, pracoviště Jindřichův Hradec, Rodinný archiv Černínů, zámek Humprecht, plánová dokumentace 1667–1890.

D. Internetové zdroje

Při citacích internetových zdrojů uveďte stejně jako u tištěných publikací autora/autory, název práce, místo a datum vydání, pokud lze. Následuje plná citace internetové adresy a datum poslední návštěvy. Pokud provádíte poslední kontrolu všech vámi citovaných elektronických zdrojů v jeden den, je možno tuto skutečnost a datum uvést na závěr seznamu zdrojů, v takovém případě již není třeba denní datum poslední návštěvy uvádět u jednotlivých citací. Do samostatného seznamu elektronických zdrojů se řadí pouze odkazy na takové tituly, které byly publikovány výhradně v elektronické podobě. Tituly, které existují fyzicky, ale v práci jsou citovány dle verzí publikovaných na webu, se uvádějí standardně v seznamu sekundární literatury s uvedením odkazu na internetový zdroj (viz výše: A. Sekundární literatura: kvalifikační a příbuzné práce).

DILBA 2009

Carsten Dilba, *Memoria Reginae: Das Memorialprogramm für Eleonore von Kastilien*, Hildesheim 2009;

http://www.paradoxplace.com/Photo%20Pages/UK/British%20History/Eleanor%20Crosses/Eleanor_Crosses.htm (poslední návštěva 30. 6. 2020).

VOIT 2019

Petr Voit, *Kronika trojanská*, in: Encyklopedie knihy, [online], 2019;

https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?title=Kronika_troj%C3%A1nsk%C3%A1&oldid=17160 (poslední návštěva 30. 6. 2020).

E. Popis uměleckého díla

Protože součástí kvalifikačních prací z oboru dějin umění jsou často popisy a katalogy uměleckých děl, podáváme v následujícím přehledu doporučené zásady pro tvorbu takovýchto textů.

Katalogové heslo by mělo obsahovat zejména následující údaje:

1. Název díla
2. Autorství (teritoriální vymezení původu, škola) a datace
3. Technika, materiál
4. Rozměry (u kreseb a grafických listů v mm, u starých tisků formát, ostatní v cm), zásadně v pořadí výška × šířka
5. Údaje o značení a dataci, eventuelně o dalších identifikačních prvcích (např. nápis na rubu obrazu, texty na grafickém listu atp.)
6. Uložení (sbírka, instituce, lokalita) a pořádací znak (zpravidla inventární číslo nebo signatura).
7. Provenience, datum a způsob získání
8. Reference na literaturu (prameny) – zkráceně a v chronologickém pořadí, stejně jako v případě poznámek pod čarou (viz výše). U častěji publikovaných děl postačí reference výběrově s vyznačením odkazu na dílo, v němž je publikována kompletní bibliografie. Každou zkrácenou citaci je třeba rozvést v závěrečném seznamu bibliografie podle zásad uvedených výše.

Zkratky

V katalogových heslech užívejte následující zkratky:

číslo katalogu – č. k.

folio – f.

hloubka – hl.

inventární číslo – inv. č.

karton – kart.

recta – r.

rukopis – rkp.

signatura (pořádací znak u knih a archiválií) – sign.

šířka – š.

strana – s.

versa – v.

vydavatel – vyd. (u knih a grafických listů)

výška – v.

Vzory záhlaví katalogových hesel (bibliografické reference a jejich rozvedení uvedeny pouze u prvního vzoru):

Malířství

Sv. Lukáš maluje Madonu

Jan Jiří Heinsch, 90. léta 17. století

olej, plátno, 150 × 173 cm, značeno vpravo dole: *J. G. Heinsch pingit*

Národní galerie v Praze, inv. č. O 1262

Zakoupeno 1964, dříve sbírka Antonína Podlahy, Praha (doloženo od 1923).

Neumann 1951, s. 123, č. k. 81; Kat. Praha 1997, s. 61, č. k. 2.4 (autor hesla Michal Šroněk); Kat. Praha 2001A, s. 438, č. k. II/4.100 (autor hesla Vít Vlnas).

KAT. PRAHA 1997

Umění a mistrovství: Pražská malířská bratrstva 1348-1783, ed. Tomáš Sekyrka, Praha 1997.

KAT. PRAHA 2001A

Sláva barokní Čechie: Umění, kultura a společnost 17. a 18. století, ed. Vít Vlnas, Praha 2001.

NEUMANN 1951

Jaromír Neumann, *Malířství 17. století v Čechách: Barokní realismus*, Praha 1951.

Sochařství

Sedící P. Maria v naději

Čechy, kolem 1430

lipové dřevo se zbytky původní polychromie a zlacení, vzadu opracováno, v. 47 cm

Národní galerie v Praze, inv. č. P 1978

Převedeno 1971 z Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody v Hradci Králové, dříve sbírka Lažanských v Manětíně (doloženo od 1784) a klášter augustiniánů v Pivoni (doloženo od 1632).

Kresba

Patronové země české uctívají Nejsvětější Trojici

Karel Škréta, asi 1654

kresba perem na zahnědlém papíře, 201 × 166 mm (rámeček 197 × 161 mm)

Berlín, Staatliche Museen – Preussischer Kulturbesitz, Museum Dahlem,

Kupferstichkabinett, sign. 79, D 8, KdZ 26431.

Zakoupeno 1912 z neznámé pražské sbírky.

Grafika

Hostina Belšazarova

kreslíř: Isaac Fisches ml., 1697

rytec: Leonhard II. Heckenauer

vydavatel: Johann Christoph Weigel, Norimberk

mědiryt, 235 × 287 mm, oříznuto, značeno a datováno vlevo dole: *Isacc Fisches deli: A:*

1697, vpravo dole: *Leon. Heckenauer Sc.*

Národní galerie v Praze, inv. č. DR 28756

Převedeno 1948 z knihovny německé techniky v Praze.

Rukopis

Johannes de Utino: Compilatio librorum historialium totius bibliae

Čechy, kolem 1370

pergamen, 32 ff., 52 × 35 cm, vazba (19. stol.) papírová, s koženým hřbetem

Západočeské muzeum v Plzni, knihovna, inv. č. 5 894

Starý fond muzea (poprvé doloženo 1896).

Památník Kryštofa Viléma Haranta z Polžic a Bezdružic (II)

záznamy z let 1648–1686

papír a pergamen, 241 ff. (novodobá foliace), 9 × 13 cm, vazba původní kožená,

zdobená slepotiskem a zlacením

Praha, Archiv Národního muzea, sign. B.č.5 (H3-B5)

Zakoupeno 1932 v aukci v Praze, starší původ nezjištěn.

Tištěná kniha

Bohuslav Balbín: Epitome historica rerum Bohemicarum

vydavatel: Jan Mikuláš Hampel, Praha

tisk: univerzitní tiskárna u sv. Klimenta, Praha – Staré Město, 1677

4°, [XII]-632-[XXII] s., vazba původní papírová

Praha, Strahovská knihovna Královské kanonie premonstrátů, sign. AO II 1

Kmenový fond knihovny.

Umělecké řemeslo

Ostatkový kříž

západní(?) Čechy, zlatník Niklas, 1448
měď, litá, prořezávaná, rytá, zbytky zlacení; dřevo, 39 × 11,3 cm, sign. a dat. gotickou
minuskulou na noze: *Niclas Reich(?) 1448*
Uměleckoprůmyslové museum v Praze, inv. č. 20 629
Daroval Vojtěch Lanna ml. 1902.

Pohár s výjevem Bakchova průvodu

Kunštát v Orlických horách, Ignác Preissler, kolem 1730
čiré sklo, broušené, malované švarclotem a vyvyšovaným zlatem, v. 60 cm
Uměleckoprůmyslové museum v Praze, inv. č. 10017 a-b
Zakoupeno 1937, dříve sbírka Gustava Pazaurka v Praze a Liberci.